

**Звіт про роботу музею історії КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради
за 2016-2017 навчальний рік**

Підготувала: керівник Музею історії закладу, Петрикiна А.С.

Цього року під час відбору пріоритетних напрямів та форм роботи музею було враховано наступні фактори:

- **Сучасні державні концепції та стратегії виховання дітей та шкільної молоді в Україні** (Наказ Президента України від 13.10.2015 № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки», Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, МОН України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 №754/981/538/49 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання молоді», Лист Міністерства освіти і науки України від 08.05.2015 № 1/9-235 «Щодо відвідування музеїв та навчально-тематичних екскурсій»);
- **Сучасні тенденції ведення музейної справи в світі** на матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції: «Культ чи культура? Ціннісні зміни у суспільній свідомості і соціокультурна місія музеїв» та проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеї».
- Розробка та проведення тематичних екскурсій, створення тимчасових виставок з історії навчання та виховання незрячих людей та розвитку тифлографіки.
- Організація неформальних зустрічей-бесід з учасниками різних історичних подій, діячами культури та мистецтва Харкова та України, науковцями, працівниками бібліотек і музеїв Харкова та області, зустрічей із представниками патрульної служби поліції в Харківській області тощо.
- Організація зустрічей з випускниками закладу: юристами, масажистами, журналістами, проведення майстер-класів з основ професії в рамках профорієнтаційної програми «Вертикаль поколінь».
- Розробка та реалізація проектів історико-краєзнавчого, соціально-культурного спрямування.

- Участь у місцевих, обласних, всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, конкурсах, акціях.

Співробітництво з музеєм тифлографіки в селищі Овінська (Познанське воєводство, Польща), Чорнобильською історичною майстернею, Літературно-меморіальним комплексом імені В.Г. Короленка (м. Полтава), Харківським історичним музеєм імені М.Ф. Сумцова, Харківською обласною станцією юних туристів. Цього року ми почали активно співпрацювати з Педагогічним музеєм України НАПН України (м. Київ), Державним музеєм іграшки (м. Київ), Харківським художнім музеєм, Харківським літературним музеєм, Харківським обласним організаційно-методичним центром культури та мистецтв, ГО «Український центр розвитку музейної справи», історико-краєзнавчим проектом «Експерсії для своїх».

Сумісно із громадською організацією «Мистецький простір» організовано серію майстер-класів з арт-терапії за проектом сучасного українського художника Сергія Поноченюка «Школа вражень».

- Підтвердження статусу «Зразковий шкільний музей МОН України», Наказ Міністерства освіти і науки України №622 від 21.04.2017.
- Участь у всеукраїнському конкурсі екскурсоводів шкільних музеїв «Край, в якому я живу» (обласний та всеукраїнський етапи). Перемога за учнем 12 класу, Ходоновичем Русланом.

Серед напрямків роботи музею історії НВК імені В.Г. Короленка у 2016-2017 н.р.:

1. Експозиційна.

Доповнено та розширено матеріалами стенди експозиції музею: «Науково-пошукова робота», «Випускники», «Публікації про заклад», «Виховна робота закладу», «Тифлографічні засоби: історія та сучасність».

Серед нових експонатів:

- Краєзнавчо-побутові: коромисло, декоративний та столовий посуд, дерев'яне кухонне приладдя, вишитий домашній текстиль;
- Фото, аудіо та відеоматеріали різних років;
- Друкована продукція, серед якої: збірки тез конференцій, примірники посібника створеного в рамках проекту «Десяте відчуття», плакат та кейс зазначеного

проекту, теоретичні матеріали занять «Школи юного екскурсовода», збірка проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеях», набори листівок «Харків історичний» та «Харків сучасний», методичні матеріали з досвіду роботи працівників закладу;

- Іграшки: драбина Якова, фурхало тощо.

2. Масово-просвітницька.

За поточний рік проведено 124 музейних уроки; 85 зборів Ради музею; 66 екскурсій на базі музею та закладу; 9 радіожурналів, розроблено театралізований усний журнал «Різдвяний вертеп»; реалізовано міжнародний проект «Десяте відчуття або від співчуття до співпраці», організовано та проведено 21 зустріч, 11 екскурсій в музеях міста, 2 пішохідні та 2 – на ретро-трамваї.

3. Проектна діяльність.

Спираючись на основні засади культури участі та її практики, ми розробили проект «Десяте відчуття або від співчуття до співпраці», спрямований на вирішення наступних **проблем:**

- пошук нових форм роботи в музеї, сприйнятливих для людей з інвалідністю по зору;
- організація специфічної взаємодії між учнями різних навчальних закладів під час відвідування музеїв, розвиток почуття емпатії;
- підняття інтересу шкільної молоді до музеїв, як простору для пізнання та творчості, середовища рівно доступного для кожного.

Учасниками проекту стали вихованці нашого закладу та учні загальноосвітньої школи міста № 72.

Серед **цільової аудиторії** були студенти ХНПУ імені Г.С. Сковороди, представники літературного та художнього музеїв, Чорнобильської історичної майстерні, обласного організаційно-методичного центру культури та мистецтв, ВГО «Генерація успішної дії», історико-краєзнавчий проект «Екскурсії для своїх», наші випускники, батьки.

Структура проекту складалася з трьох етапів:

- власне розробка проекту, робота з цільовою аудиторією (запрошення до участі, заохочення до співпраці).

- чотири тренінгові заняття, на яких ми продемонстрували можливі способи роботи працівників музеїв з незрячими відвідувачами, ознайомили цільову аудиторію з різноманітними практичними вправами та завданнями, як потужною корекційною складовою занять зі школярами.

- третій етап було представлено серією екскурсій організованих представниками цільової аудиторії проекту. Вони будували презентацію своїх типових екскурсій з урахуванням тих специфічних знахідок, якими оволоділи в рамках проекту.

Серед **результатів проекту**:

- Музеї міста (Харківський літературний музей та Харківський художній музей) продовжують співпрацювати із закладом, розробляючи нові заходи та творчу співпрацю.
- Учні загальноосвітньої школи та вихованці нашого закладу почали спілкуватись поза проектом і сьогодні підтримують дружні відносини.

На шляху реалізації проекту ми зіштовхнулися із **проблемою**, яку можна вважати за соціальну: формальне ставлення більшості музеїв міста Харкова до проблеми організації роботи з людьми, що мають інвалідність по зору.

Більш детальну **інформацію**, щодо проекту «Десяте відчуття» ви можете знайти на сайті нашого закладу, у мережі Facebook, на блогах, на сайтах ЗМІ міста. Окрім того, у результаті реалізації проекту, було укладено посібник методичних рекомендацій «Десяте відчуття».

У процесі роботи над проектом ми співпрацювали з представниками Українського національного комітету ICOM (м. Львів), Меморіалу Берлінської стіни (м. Берлін), меморіального комплексу концентраційного табору Флоссенбург та «Національного центру Олександра Довженка».

Упродовж грудня було проведено ряд заходів спрямованих на глибинне вивчення та відродження традицій святкування зимових свят в Україні та на території Слобідського краю.

Результатом того було реалізовано посівання по закладу учнями 6-Б класу та розроблено усний театралізований «Різдвяний вертеп». Наш творчий колектив посів II місце II обласному святі-фестивалю дитячих фольклорних колективів «Щедрий вечір».

4. Участь у конференціях, семінарах, педагогічних радах:

1. Участь у вступному семінарі до проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеї», на якому відбувся відбір учасників проекту.
2. Участь у тижневій тренінговій програмі в рамках проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеї».
3. Участь у сесійній зустрічі з фасилітаторами проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик».
4. Виступ на лінійці з приводу звітування про проведення акції «Турбота» (до Дня вчителя).
5. Виступ у рамках XVI науково-краєзнавчої конференції «Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України: музеї в культурних ландшафтах України та Східної Європи». Секція: «Теорія і практика сучасного музеєзнавства: методи, технології, творче освоєння музейного простору, досвід музеєфікації пам'яток, музейні фонди». Тема доповіді: «Учасницькі практики: досвід шкільного музею», 28.10.2016 смт Меджибіж, Хмельницька обл.
6. Участь у Міжнародному конгресі зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії». Тема доповіді: «Учасницькі практики: досвід шкільного музею», 27-28.10.2016 м. Вінниця.
7. Виступ у рамках підсумкового семінару тренінгової програми «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеї», здійсненої групою експертів «ProMuseum» за підтримки Goethe-Institut в Україні впродовж червня – листопада 2016 р.
У рамках семінару пройшла презентація книги – результату зазначеної тренінгової програми.
8. Виступ на педагогічній раді «Учасницькі практики в шкільному музеї. Проект «Десяте відчуття або від співчуття до співпраці».
9. Виступ на телебаченні: канал ОТБ, програма «Харків-online day».
10. Виступ у рамках дводенного семінару-практикуму для музейних працівників "Сучасний музей: практики взаємодії", який проходив із 28 лютого по 1 березня 2017 року в м. Дніпрі на базі Арт-центру "Я галерея".

11. Участь в організації та виступ в рамках обласного семінару керівників музеїв загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів Харківщини «Особливості проведення екскурсій у музеї навчального закладу».
12. Виступ в рамках тифлосемінару присвяченого питанням корекційно-реабілітаційної роботи з дітьми, які мають інвалідність по зору.
13. Виступ в рамках науково-практичної конференції «Мандрівка з перешкодами та без: національний і міжнародний туризм для людей з інвалідністю».

Укладено історичний звіт, літопис закладу з 2012 по 2016 роки (на матеріалах архіву музею).

Активні учасники роботи музею: вихованці початкової школи, 5-А, 6-А, 6-Б, 7-А, 9-А, 9-Б, 12 класи.

Постійну допомогу в проведенні масово-просвітницької роботи, консультаціях по організації роботи музею надавали: Морозова М.П., Орлов А.В., Воробйова М.О., Соколенко О.М., Кубанська Н.В., Мацкевич О.Д., Старостенко О.О.

Постійну технічну допомогу надавали представники радіо-прес центру закладу.